

Alabalik 2010 – Yakın ilgi gösteren vatandaşlarla büyük şehir dereleri temizleme Projesi

Sular ve vatandaşlar şehirde

Hayatımızda büyük kentlerde suyun önemi derelerin, ırmakların gittikçe daha çok önem kazanıyor çünkü orda dinlenebiliyoruz ve doğayla bas bas kalma imkanımız oluyor (1 resim). Bütün gücünü ortaya koyan vatandaşlar örnek dere patenleriyle entersan faaliyetlerde bulunuyorlar. Vatandaşlar bu projeyi gerçekleştirirken oturdukları semtleri daha iyi tanımaya başlıyorlar. Bu konuda acemi olan gruplarla Wandsbek Bölge Mügürlüğü yardımcı oluyor ve çevre birlik dernekleriyle beraber çalışıyor.

Wandsbek Bölgesinde 80 geçen dere patentleri mevcut olmaktadır yaklaşık 30 okul, bir kaç dernekler ve ilgili çevre gruplarıyla oluşuyor.

Hamburg Metropol bölgesinde Agenda 21 „en iyi pratik“ yapılan projelerden biri.

800 kışiden fazla aktif olarak- gençlerden yaşlı insanlara kadar- kapılarının önündeki olan ırmakların, derelerin daha temiz olması için uğraşanlar var. Bu yüzden dolayı derelerin kendi dinamikleri ve türbulansı kendine geldi.

Resim 1: Carsinin içindeki derelerde insanlar için ilginç olabilir. Burada Rahlstedt alışveriş Merkezi etrafında.

Hedef edinme

Bazen iyi „eski günleri“ arkamızda bıraktık diyoruz çünkü eskiden Wandsbekdeki Wansee suyu temiz değildi. Yani eski Güneri „100 sene önce Wansee“ örnek olarak alamıyoruz. Bugünkü hedefimiz ırmakların, derelerin kendi yapısını geri vermek ve onun içinde yaşayan balıkları veya hayvan çeşitlerini geri kazanmak.

Bu sebepten dolayı çevre bilgisi edinmemiz lazim ve tabii ki denememarkali uzmanlarımızın pratik bilgi deneyimleriyle ve tecrübelerini kullanarak hedefimize daha cabuk ulaşma imkanımız oluşuyor.

Önarastirmalar

Hedefimize göre önümüzdeki veriler derece idaresi ve suların kimyası prolem yaratımicagini gösterdi. En büyük problem suyun tekdüze olması (2. Resim) ve parkbarajların yüzünden bozulmuş olan akışı. Küçük göllerin her zamanki gibi derece idaresi surunundan haric alisa gelmiş başka problemler örnek hipertrof sular oluşabiliyor. 1999 ve 2000 senerelerinde bahar aylarında WV-Box kutuların (Whitlock- Vibert) yardımıyla alabalıkların yumurtalama oranı kontroll edildi.

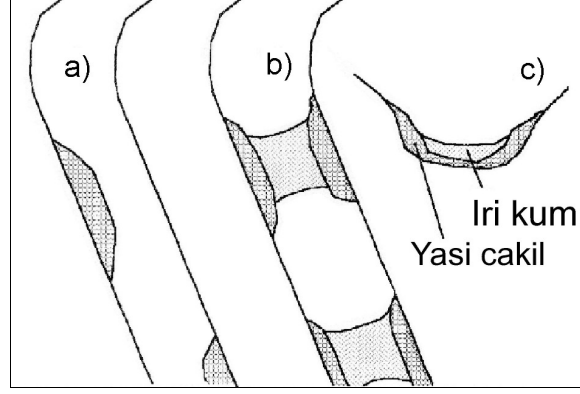

Resim 2: Alçak ve orta boy suda fazla enli çevre şartlarına uymayan dere ve derede olmaması gereken camur ve kum bataklığı.

Projelerin su ana kadar olan sonuçları

Ön çalışmalarında iki yumurtlama deneyimleri başarılı gectikten sonra yeni bir proje Mayıs ayın 2000 senesinde Rahlstedt semtinde başladı. İlk üç senelik safhasında 3 km dere akıntısını kapsıyor. Yapı tedbirlerinin dere patentlerinin hedefi, düşüşleri çıkarmak (3.resim). Deredeki alabalıkların WV-kutularının içindeki yumurtlamaya devam edildi. Bu arada ufak tefek yaya zorlukları uzaklaştırıldı. Onun yerine, çakıl, iri kum, yassı çakıl ve büyüme alanları oluştu.(4.resim ve 5.resim). İlk alanda yapı olarak görülüyor, fakat dereye sunu olarak, dere kendine uygun karakteristikinde göre değişimi için. Gönüllülerin dere işleri halk tarafından eşlik edildi. Yolda geçen vatandaşlara soruşturmaya göre dereyle ilgili temizleme projesinde büyük ilgi duyuldu. İlk iki seneden olan deredeki alabalıkları elektrikli balık tutma sistemiyle belgelendi. Daha detaylı başarı kontrolleri önümüzdeki senelerde uygulanacak. Daha

büyük bir düsüs proje rotasi icinde (resim 6a) pürüzlü rampayla telafi edildi (resim 6b).

Resim 3: Yan taraftan sinirlanmak ve yumurtlama yerleri (sarildanma) iri kum ve taslar dereye dinamigin geri veriyor.

Resim 4: Rahatsiz eden taslar dere dinamigini (sol: düz, yansitmak)

Resim 5: Alcak ve orta su profil sarildanmasi. 2.resim gibi ayni pozisyonda cekilmistir.

Gönüllülerin cesitli akitivlerinden sonra yönetim kuruku caslismalarinda islerinide basarili uyguladilar. Böylece bir ufak dere büyük bir dereden ayrildi. (7.resim bitikten kısa bir süre sonra). Bu sadece ekolojik anlamindada olumlu degil, ayni zamanda kisin ufak derenin üzerinde tehlikesiz buz paten sürme imkani oluyor.

Resim 6a ve b: Amtssokagi Rahlstedt bölgesinde degisimden önceki ve sonraki hali Raue Rampe.

Resim 7: Simdi Wandse ayri yan tarafdali Liliencronderesi

Problemliler alanlar

Canli bir carsinin icindeki dereyi sürekli olusturmal icin cesitli alanlar basariyi zorlastirabiliyor veya tehlike olusabiliyor. Sonuc olarak tehlikeli bir potenzial olusuyor.

Cöplerin cevreye atilmasi, sikca hydralik yüklenmesi veya iycene kurutulmasi tehlikesi olabilir. Bazi örnekler:

- Temizlikten artan suyu yagmur kannalarina (8.resim) dökmek yasak. Alcak su periodlarinda kronik problemlere yol acabiliyor.

- Kullanım alanında olmayan yerlerde biosit kullanmak yasalara madde § 6(2) göre yasaktır.
- Suda ve suyun etrafında yaşayan hayvanlara yem vermek
- Derneğin etrafı basıldıkça ve suyun içine pislikler atıldıkça misal hayvancılıktan gelen pislikler yeri ve etrafını kirletiyor

Resim 8: Temizlikten artan ilacli sular alacak su durumlarında zarar verici.

Görünüm

Büyük dere düşüleri için makine gücü lazım. Bu proje planları üniversite öğrencilerine tez konusu olarak verildi. Öylelikle yan ırmaklardaki boru sisemleri yüzme havuzu Rahlstedt bölgesinden kaldırıldı.

Böylelikle yüzme havuzunun etrafındaki alan daha güzel ve çevreye uyumlu bir görünüm kazandı.

2 proje konusu olarak Wandsee akisindeki deşirme konusu olacak çüni su baskını etraflarında olabiliyor. Dere patent isçileri çevre için büyük çalışmalar içersinde. Bodrum katlarında su baskınlarını önlemek lazım.

EG- su yönetmelik isteklerine göre organize deşim soruları Wandsee, Alster ve Elbe konusu acıkta. Dolayısıyla yüksek su koruma yapısına göre özellikle son bağlantı ne kolay nede ucuz olacaktır. Bu konuda tez sorumlusu mühendislik dalarında okuyan öğrenciler için hazırdır. Bu işleri gerçekleştirdikten sonra sağlıklı bir ırmak akışı Hamburg gibi bir büyük şehirden konuşabiliriz.

Resim 9: Hamburg su testlerindeki reklamda böyle yaziyor „Hedefimiz belli idir“.

Tesekkürler

En çok tesekkür etmek istedigim kisiler derede calisan gerublardir be menager Wolfram Hammer (Bund Hamburg) , Dieter Spangenberg balik tutma grubunla hicbir zaman yorulmayan cevreci konularinda yardimci olan Helga Bahr, Angelika Gerlach ve Verena Rabe dere grublariyla ilgilenen su ekonomi grubu Ulrike Heermann.

Dr. Ludwig Tent
Bezirksamt Wandsbek
Schloßgarten 9
22041 Hamburg
www.hamburg.de/forelle

türkceye ceviren kisi: Cigdem Catak
Cigdem_lbis@gmx.de